

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
14/3812

Vår referanse
14/00749-2/JSK

Dato
24. september 2014

Høringsuttalelse - Endringer i utlendingsloven - 24-årsgrense for familieetablering - Justis- og beredskapsdepartementet

Vi viser til departementets høringsbrev av 26. juni 2014.

Innledning

Departementet har foreslått å heve grensen for familieetablering fra 18 til 24 år, ved endringer av utlendingsloven § 40 andre ledd, § 40 b, § 41 fjerde ledd og § 48 første ledd. Formålet er å bekjempe tvangsekteskap og å sikre at paret kan forsørge seg selv.

Vi mener at forslaget om å endre utlendingsloven § 40 andre ledd, § 40 b, § 41 fjerde ledd og § 48 første ledd ikke bør videreføres.

Datatilsynets oppgaver er beskrevet i personopplysningsloven § 42. Uttrykket *behandling av personopplysninger* angir rammene for en av Datatilsynets hovedfunksjoner, nemlig de klassiske tilsyns- og kontrolloppgavene.¹ Andre av tilsynets oppgaver er definert med utgangspunkt i personvernbegrepet, som blant annet omfatter den personlige integritet og privatlivets fred i vid forstand, jf. § 1 andre ledd.

Datatilsynets ombudsfunksjon knytter seg til personvernbegrepet, jf. § 42 tredje ledd nummer 5 og 6. Våre innspill til de foreslåtte lovendringene gis på bakgrunn av dette.

EMK artikkel 8

Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8 beskytter retten til både privatliv og familieliv. Et generelt forbud mot ekteskapsinngåelse av den art som er foreslått, griper inn i begge disse rettighetene. Det er etter vår oppfatning tvilsomt om et 24-årskrav vil være forenlig med EMK artikkel 8. Avgjørelsen *Quila vs. SSHD* fra britisk høyesterett fra 2011 peker i samme retning. Konklusjonen i dommen var at innføringen av et 21-årskrav var i strid med EMK artikkel 8. Det faktum at dommen hittil ikke er stadfestet av noe internasjonalt organ, slik som departementet viser til, må anses som et lite tungtveiende argument for å innføre et tilsvarende alderskrav i Norge. Tvert imot vil en videreføring av departementets

¹ Se lovens § 42 tredje ledd nr. 3.

lovforslag innebære en reell risiko for at det innføres regler i norsk rett som strider mot våre internasjonale forpliktelser, og det på menneskerettighetenes område.

I notatet vises det for øvrig til at en lignende lovbestemmelse i Danmark, innført i 2001, ikke er felt som konvensjonsstridig av Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD). Ettersom spørsmålet om bestemmelsens forenlighet med EMK øyensynlig ikke er reist for EMD, mener vi at sammenligningen med dansk rett må tillegges begrenset vekt.

Straffeloven § 222

Vi viser til slutt til straffebudet i straffeloven § 222, som fastsetter en strafferamme på seks år for den som tvinger noen til å inngå ekteskap. Straffebudet gir etter vårt syn adekvate virkemidler til bekjempelse av tvangsekteskap. Om straffebudets vilkår er oppfylt vil dessuten måtte vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, i motsetning til de generelle og vidtrekkende forbudsbestemmelser som er foreslått. Vi mener også at straffebudet bør få betydning for vurderingen av nødvendighets- og forholdsmessighetsvurderingen i EMK artikkel 8 punkt 2, slik at departementet faller ned på en annen konklusjon enn den det har kommet til i høringsnotatet.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Jørgen Skorstad
seniorrådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO